

Αρ. Φακ.: 11.17.001.006.016

12 Ιουνίου, 2019

Γενική Διευθύντρια Υπουργείου Υγείας
Γωνία Προδρόμου 1 & Χείλωνος 17
1448 Λευκωσία, Κύπρος

ΑΠΟΦΑΣΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΘΕΜΑ: Καταγγελία για πιθανή παράβαση του ΓΚΠΔ – ΑΠ 249/2018

Αναφερόμενη στην καταγγελία ημερομηνίας 12 Δεκεμβρίου, 2018 που υποβλήθηκε στο Γραφείο μου για μη τήρηση μέτρων ασφάλειας στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του Μ.Μ. από μέρους του Υπουργείου Υγείας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα.

2. Συγκεκριμένα, ο καταγγέλων έτυχε ενημέρωσης από οικογενειακό φίλο ότι κατά και/ή περί τις 27 Ιουνίου 2018, κλητήρας του Υπουργείου Υγείας, κατά την μεταφορά φακέλων δεν έλαβε τα δέοντα μέτρα ασφάλειας με αποτέλεσμα προσωπικά δεδομένα του να βρίσκονται σε κοινή θέα. Συγκεκριμένα, φάκελος στην εξωτερική πλευρά του ανέγραφε, Μ.Μ. ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ, με αποτέλεσμα να διαβαστεί από τρίτο πρόσωπο, το οποίο και τον ενημέρωσε για το γεγονός αυτό.

2.1. Επιπλέον, ο καταγγέλων ισχυρίζεται ότι ο λόγος που δεν υπέβαλε νωρίτερα την καταγγελία στο Γραφείο μου είναι γιατί δεν είχε αντιληφθεί, τη σοβαρότητα του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 (στο εξής ο «ΓΚΠΔ»).

3. Το Γραφείο μου, με επιστολή ημερομηνίας 19/12/2018, πληροφόρησε την Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων (στο εξής «ΥΠΔ») του Καθ'ου την καταγγελία, για τους ισχυρισμούς του καταγγέλοντα και ζήτησε και τις δικές τους απόψεις και θέσεις επί του θέματος μέχρι τις 12/1/2019.

4. Η απάντηση της ΥΠΔ του Υπουργείου Υγείας, στάληκε στο Γραφείο μου στις 21/5/2019 και αναφέρει τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με ενημέρωση που λήφθηκε από τον προϊστάμενο του αρχείου του Υπουργείου Υγείας, στην κάρτα διακίνησης του φακέλου με όνομα «Μ.Μ. – Εκφοβισμός Υπαλλήλου» αναγράφει ότι ο συγκεκριμένος φάκελος ήταν χρεωμένος, για περίοδο 23 μηνών στο όνομα του Νοσηλευτικού Λειτουργού Α.Φ., ο οποίος εργαζόταν στη Διεύθυνση Νοσηλευτικών Υπηρεσιών,
- Ο φάκελος επιστράφηκε στο αρχείο στις 25/6/2018,
- Ο φάκελος ταξινομείται στην κατηγορία Διαβάθμισης «Εμπιστευτικός» και τυγχάνει χειρισμού από τους αρμόδιους λειτουργούς που χειρίζονται το θέμα, ως διαβαθμισμένος φάκελος,
- Ο λειτουργός που χειριζόταν τον φάκελο, ανέφερε ότι ο φάκελος ήταν χρεωμένος στο όνομά του για μεγάλο χρονικό διάστημα, λόγω του συνεχόμενου χειρισμού των διαφόρων πειθαρχικών που ήταν σε εξέλιξη και αφορούσαν τον καταγγέλοντα,
- Ο φάκελος ήταν κλειδωμένος στο γραφείο του λειτουργού που χειριζόταν την υπόθεση και ο ίδιος αποκλείει το ενδεχόμενο να υπήρξε οποιαδήποτε παραβίαση κατά το χρονικό διάστημα που βρισκόταν εκεί,
- Κατά την επιστροφή του φακέλου στο αρχείο, ο λειτουργός αναφέρει ότι τηρήθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες που τηρούνται για όλους τους εμπιστευτικούς φακέλους,

ήτοι ο φάκελος τοποθετήθηκε από την Γραμματέα της Διεύθυνσης Νοσηλευτικών Υπηρεσιών σε άλλο φάκελο και στάλθηκε στο αρχείο με το χέρι.

4.1. Στην ίδια επιστολή ημερομηνίας 21/5/2019 η ΥΠΔ του Υπουργείου Υγείας αναφέρει ότι τόσο στην περίπτωση των διαβαθμισμένων εγγράφων όσο και των προσωπικών δεδομένων, το Υπουργείο Υγείας λαμβάνει όλα τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη διασφάλιση των δεδομένων.

4.2. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις των διαβαθμισμένων εγγράφων αυτά χειρίζονται με βάση των Περί Κανονισμών Ασφαλείας Διαβαθμισμένων Πληροφοριών, Εγγράφων και Υλικού και για Συναφή Θέματα Νόμος του 2002 (216(I)/2002), όπως για παράδειγμα χειρισμός των φακέλων από εξουσιοδοτημένο λειτουργό, μετακίνηση του φακέλου σε κλειστό φάκελο αναγράφοντας το όνομα του λειτουργού που θα το χειρίζεται με σκοπό την μετακίνηση του φακέλου από/προς αρχείο/αρμόδιο λειτουργό για χειρισμό, κλείδωμα των φακέλων σε ντουλάπι που βρίσκεται στο χώρο του αρχείου κ.α.

4.3. Σε ότι αφορά στην προστασία προσωπικών δεδομένων, όπως αναφέρει η ΥΠΔ του Υπουργείου Υγείας, πραγματοποιήθηκε διάλεξη στις 4/4/2018 για ενημέρωση από την Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, στάληκε εγκύκλιος από την Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Υγείας στις 5/4/2018 προς όλους Διευθυντές/Αν. Διευθυντές των Τμημάτων του Υπουργείου Υγείας για συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ και στις 19/4/2018 στάληκε εκ νέου εγκύκλιος που καθόριζε τόσο την αρμόδια ΥΠΔ του Υπουργείου όσο και τους λειτουργούς που ορίζονταν ως σημεία επαφής για το κάθε τμήμα και τομέα του Υπουργείου Υγείας.

4.4. Στο πλαίσιο της διερεύνησης της παρούσας καταγγελίας, στάλθηκε υπενθυμητική εγκύκλιος προς όλο το προσωπικό για την εφαρμογή του ΓΚΠΔ και ειδικότερα της διατήρησης της ασφάλειας και την αποφυγή της επεξεργασίας κατά παράβαση του ΓΚΠΔ.

4.5. Η διεύθυνση του Υπουργείου Υγείας λαμβάνει πολύ σοβαρά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των διαβαθμισμένων εγγράφων που διακινούνται στο Υπουργείο Υγείας. Όπως αναφέρθηκε, έχουν γίνει συναντήσεις με όλα τα αρμόδια τμήματα της διοίκησης του Υπουργείου Υγείας (όπως ο τομέας επιδοτούμενων ασθενών, η μονάδα παρακολούθησης υγείας, το αρχείο κ.α.) τόσο για επιβεβαίωση ότι τηρούνται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας όσο και στο πλαίσιο των τακτικών ελέγχων που διενεργεί το ίδιο το Υπουργείο.

4.6. Τα μέτρα ασφαλείας που λαμβάνονται από μέρους του Υπουργείου Υγείας, αφορούν μεταξύ άλλων την κρυπτογράφηση πληροφοριών όπου απαιτείται, ασφαλής φύλαξη φακέλων σε κλειδωμένες θυρίδες, ασφαλή φύλαξη δεδομένων με κωδικούς πρόσβασης σε υπολογιστές λειτουργιών που διατηρούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, ψευδωνυμοποίηση και κρυπτογράφηση κ.α.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 32 του ΓΚΠΔ, καθορίζουν ρητά τα ακόλουθα:

«1. Λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες εξελίξεις, το κόστος εφαρμογής και τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο εκτελών την επεξεργασία εφαρμόζουν κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας έναντι των κινδύνων, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση:

- α) της ψευδωνυμοποίησης και της κρυπτογράφησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,*
- β) της δυνατότητας διασφάλισης του απορρήτου, της ακεραιότητας, της διαθεσιμότητας και της αξιοπιστίας των συστημάτων και των υπηρεσιών επεξεργασίας σε συνεχή βάση,*
- γ) της δυνατότητας αποκατάστασης της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε εύθετο χρόνο σε περίπτωση φυσικού ή τεχνικού συμβάντος,*

δ) διαδικασίας για την τακτική δοκιμή, εκτίμηση και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των τεχνικών και των οργανωτικών μέτρων για τη διασφάλιση της ασφάλειας της επεξεργασίας.....

4. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο εκτελών την επεξεργασία λαμβάνουν μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι κάθε φυσικό πρόσωπο που ενεργεί υπό την εποπτεία του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία το οποίο έχει πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα επεξεργάζεται μόνο κατ' εντολή του υπευθύνου επεξεργασίας, εκτός εάν υποχρεούται προς τούτο από το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους».

5.1. Επιπρόσθετα, στις Αναφορές 74 και 83 του Προοιμίου του ΓΚΠΔ, αναφέρονται μεταξύ άλλων ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να υποχρεούται να υλοποιεί κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα και να είναι σε θέση να αποδεικνύει τη συμμόρφωση των δραστηριοτήτων επεξεργασίας με τον ΓΚΠΔ, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικότητας των μέτρων.

5.2. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη φύση, το πλαίσιο, το πεδίο εφαρμογής και τους σκοπούς της επεξεργασίας και τον κίνδυνο για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων. Για τη διατήρηση της ασφάλειας και την αποφυγή της επεξεργασίας κατά παράβαση του παρόντος κανονισμού, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία θα πρέπει να αξιολογεί τους κινδύνους που ενέχει η επεξεργασία και να εφαρμόζει μέτρα για τον μετριασμό των εν λόγω κινδύνων, όπως για παράδειγμα μέσω κρυπτογράφησης. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να διασφαλίζουν κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας, πράγμα που περιλαμβάνει και την εμπιστευτικότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες εξελίξεις και το κόστος της εφαρμογής σε σχέση με τους κινδύνους και τη φύση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πρέπει να προστατευθούν.

6. Στην παρούσα υπόθεση, ο Καθ'ου την καταγγελία έλαβε μέτρα και προχώρησε σε διαδικασίες, εκπόνησε σχέδιο για ενημέρωση και παρακολούθηση και έλαβε μέτρα για τήρηση της ασφάλειας επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

6.1. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχω ενώπιόν μου, το συμβάν που έχει καταγγελθεί στο Γραφείο μου, είναι πιθανόν να έχει συμβεί αλλά αυτό δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί οριστικά.

6.2. Αφενός, υπάρχει ο ισχυρισμός από μέρους του Καθ'ου την καταγγελία ότι η μεταφορά του φακέλου πραγματοποιήθηκε στις 25/6/2018 και αφού λήφθηκαν όλα τα δέοντα μέτρα, αφετέρου, ο καταγγέλων ισχυρίζεται ότι η ημερομηνία μεταφοράς του φακέλου πραγματοποιήθηκε στις 27/6/2018, ημερομηνία κατά την οποία ο οικογενειακός φίλος του καταγγέλοντα βρισκόταν στο Υπουργείο Υγείας. Όπως αναφέρεται στο έντυπο καταγγελίας, ο οικογενειακός φίλος του καταγγέλοντα βρισκόταν στον ανελκυστήρα με άλλο άτομο, το οποίο υπέθεσε ότι ήταν ο κλητήρας και ο οποίος κρατούσε και μετέφερε τον εν λόγω φάκελο.

6.3. Το συμβάν επεσυνέβηκε τον Ιούνιο 2018, η καταγγελία στο Γραφείο μου υποβλήθηκε έξι (6) μήνες μετά, ήτοι Δεκέμβριο 2018. Το σχετικά μεγάλο διάστημα που μεσολάβησε δυσχεραίνει τη διαδικασία διερεύνησης.

7. Το άρθρο 58 παρ. 2(α) του ΓΚΠΔ 2016/679, μου δίδει την εξουσία ως Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μεταξύ άλλων, να απευθύνω προειδοποιήσεις στον υπεύθυνο επεξεργασίας ή στον εκτελούντα την επεξεργασία ότι σκοπούμενες πράξεις επεξεργασίας είναι πιθανόν να παραβαίνουν διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

8. Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω γεγονότα, τη νομική πτυχή πάνω στην οποία βασίζεται η παρούσα απόφαση και την ανάλυση όπως αυτή έχει επεξηγηθεί πιο πάνω, κάτω από τις εξουσίες που μου παρέχει το άρθρο 58 παρ. 2(α) του ΓΚΠΔ 2016/679, **απευθύνεται προειδοποίηση** προς το Υπουργείο Υγείας όπως, στο μέλλον, όταν γίνεται μεταφορά

φακέλων, τηρεί τα δέοντα μέτρα ασφάλειας με τέτοιο τρόπο ώστε να μην υπάρχει υπόνοια, καθ' οποιονδήποτε τρόπο, αποκάλυψης της ταυτότητας του ατόμου.

Ειρήνη Λοϊζίδου Νικολαΐδου
Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα